

עין משפט‏**נר מצוה**

צח:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

אין בשלה אלא שְׁלִימָה. פירש בקונטרס דלא נתפרש באיזה לשון ונראה לפרש דמשמע בשלה כמו בשל לה למי"ד דגושה ומפיק ה"א כמו שיש לה כלומר כמו שהיא: **דבולאי עֲבָמָא בהדי איי מבשר דה**. דאין מקרא דלמרי דבקדרה אחרת מבשל לה לתנא קמא מוציא אותו מידי פשוטו: **מר סבר מחתך דה והדר מבשר דה**. פירש בקונטרס דהיינו ת"ק ושלימה דקאמר היינו דאין מחתכין לתמיכות והשתא לא הוי מר סבר קמא ללישנא קמא כמ"ס קמא דאיכא דאמרי דהוי ר"ש ונראה לפרש מר סבר מחתך לה והדר מבשל לה היינו ר"ש בן יוחאי אבל ת"ק סבר דמבשל והדר מחתך והיינו שלימה דקאמר שתא מחוברת לאחר גישול והשתא הוי מר סבר קמא ר"ש בן יוחאי כמו לאדך לישא ומיחו ללישנא בתרא נריך לומר שלימה היינו שלא יחטכה חתיכות:

שיטה מקובצת

[א] דעם האיל מתבשלת: [ב] וללישנא בתרא דאוקימנא לת"ק דבקריה אחרת: [ג] ולהאי מילתא קמיני והו' דהא קיפ לן ביה מאחרי רבים: [ד] אלא מדרבנן בעינן ששים והכי נמי שמעינן: [ה] ודררה לומר דטעם כעיקר דקאמר לאו טעם גמור הוא אלא טעם כל דהו קאמר דהא בטלי בק' וס' ובבי ה"ג אסור בקדשים ואע"ג וכו': [ו] איך בשאר קדשים בק' וס' כדורע בשלה:

רבינו גרשום

אין בשלה אלא שלימה. כלומר ללישנא קמא שלימה בשלימה נתבשל עם האיל כלומר חתך לה והדר מבשלה עם האיל. ואביעית תימא דכי"ע מחתך חתך לה ומבשל לה. מר סבר בהדי איל זהו ורשבי ומר סבר בקדרה לחדו וזהו ת"ק. ומאי דקאמר אין בשלה אלא שלימה דשלימה נותן לו ומבשלה בקדרה לחדו. ללישנא קמא אליבא דרבויי בכל למדוה מן הזרוע בשלה ר' חייא בר אבא בששים ר' שמואל בר רב יצחק במאה. מאן דאמר בששים קטבר כלומר בשר ועצמות ולא הוי אלא ששים לפי שצנע גדול יש בו בדורע ולא הוה ליה כל האיל אלא בששים וגמרינן מיניה דאיסור נתבשל עם היתר ולא נאסר ההיתר. קטבר בשר לבדוהי בשר משערי כו' דבדורע מעט בשר יש בו והוי באל מאה חלקים בשר כבדורע: מיתבי וכו' היתר הבא מכלל איסור. כלומר הזרוע שנתבשל עם האיל והו היתר הבא מכלל איסור שהזרוע מוקדשין ואין מותר לישראל שמתנה לכהן הוא והואיל של חולין נתבשל עמו ואעפ"כ מותר לישראל למעוטי מאי לאו למעוטי כו' כלומר לאו למעוטי כל איסורין שבתורה שאם נתבשל עם היתר שאסור לאי בששים. אמר אבוי לא צרכא לר' יהודה כו'. כלומר הא דתנן זהו היתר הבא מכלל איסור לאו למעט כל איסורין שבתורה. אלא לר' יהודה איצטריך למיתנא. וליגמר מיניה כו' כלומר וליגמר מיניה ר' יהודה מן הזרוע בשלה דכמה התם בטל אע"פ שהוא מין במינו כך יהו בטלין כל איסורין שבתורה אע"ג דמין במינו. הא גלי דחמנא ולקח הכהן מדם הפר כו' כלומר שדם השעיר מוטע דם הפר מרובה כדם הפר שהוא מין במינו ולא בטל ומיניה גמר ר' יהודה דמין במינו לא בטיל:

אין בשלה אלא שְׁלִימָה. פירש בקונטרס דלא נתפרש באיזה לשון ונראה לפרש דמשמע בשלה כמו בשל לה למי"ד דגושה ומפיק ה"א כמו שיש לה כלומר כמו שהיא: **דבולאי עֲבָמָא בהדי איי מבשר דה**. דאין מקרא דלמרי דבקדרה אחרת מבשל לה לתנא קמא מוציא אותו מידי פשוטו: **מר סבר מחתך דה והדר מבשר דה**. פירש בקונטרס דהיינו ת"ק ושלימה דקאמר היינו דאין מחתכין לתמיכות והשתא לא הוי מר סבר קמא ללישנא קמא כמ"ס קמא דאיכא דאמרי דהוי ר"ש ונראה לפרש מר סבר מחתך לה והדר מבשל לה היינו ר"ש בן יוחאי אבל ת"ק סבר דמבשל והדר מחתך והיינו שלימה דקאמר שתא מחוברת לאחר גישול והשתא הוי מר סבר קמא ר"ש בן יוחאי כמו לאדך לישא ומיחו ללישנא בתרא נריך לומר שלימה היינו שלא יחטכה חתיכות:

ומאן דאמר בששים סבר בשר ועצמות כו'. לאו דרשא בשאינו מינו דטעם כעיקר דלאורייתא דהכא מין צמינו הוא דמדלאורייתא צטילה צרובא אלא בששים ומאה קבלה היתה צידם ואסמכוה אהאי קרא ומכל מקום פריך שפיר מהא דתניא זהו היתר הצא מכלל איסור דמשמע שיש כאן היתר דבעלמא אסור כיוצא בו: **לאו למעוטי כ"ג דאסורין שבתורה**. וא"ת ומאי קושיא דילמא היינו דוקא לענין שאין צמטלין איסור דלכתילה והכא שרי וי"ל דלשון זהו היתר הצא מכלל איסור משמע מכלל דבר האסור לאכילה: **מאי חזית דגמרינן בהא כו'**. ואף על גב דלחומרא מקשינן כיון דאיכא לאוקומי קרא דדס הפר צעלין כריבנן צהקומן רבה (מנחות דף כג:) אית לן למילף מזרוע בשלה אע"ג דלקולא וכן בסמוך פריך **ו** דלדרכה ניגמר מהכא לקולא דאיכא לאוקומי קרא דחטאת ודמשרת להיתר מנטרף לאיסור ויכריז דלדמר צפרק שלשה מינין (נויר דף לו:): **לְחֹמְרָא גמרינן דמדלאורייתא ברובא במי"ג**. וא"ת הא תימא צמינו אבל בשאינו מינו לא צטיל דטעם כעיקר דלאורייתא וי"ל דלאו דרשא גמורה היא כדפרישית ולענין מין צמינו גמרינן לחומרא ובשאינו מינו קים להו דציותר מששים למר ומאה למר פוסק הטעם ואסמכיהו נמי אהאי קרא ועוד דזימנין פוסק צפחות מששים או ממאה א"כ הא דילפינן לאסור עד ששים ומאה חומרא צעלמא הוא: **רבא אמר לא נצרכא אלא למעם כעיקר דבקדשים אסור**. פירש בקונטרס דזהו למעוטי שאר קדשים אבל חולין שפיר ילפינן מיניה למאה וששים דמדלאורייתא צטלי צרוב וילפינן מהכא להחמיר דלא ליצטל אלא צמאה וששים משמע דר"ל דטעם כעיקר דקאמר לאו **ו** לטעם גמור הוא דהא צטיל צמאה וששים אלא טעם כל דהו קאמר וגם ל"ל דכה"ג אסור בקדשים ואע"ג דלא הוי אלא משהו וכי פריך וליגמר מיניה היינו דלישתרו אף **ו** צבר קדשים בק' וס' מזרוע בשלה והשתא תימא כיון דהכא לא איירי בטעם גמור אלא בכל שהוא מי דחקו לפרש דרבא אית ליה טעם כשיקר צחולין לאו דלאורייתא כיון דהכא לא איירי בטעם גמור אלא בכל שהוא כדפרישית ועוד תימא דעל כרחיק אין כל שהוא אסור בקדשים דלא אסר צמשהו אלא עולין דוקא לרבנן ומין צמינו לר'

יהודה דלאמרינן צהדיא צהקומן רבה (מנחות דף כג. כג.) וכן צפ' התערבות (זבחים עח.) אמר ר"ל הפגול והגותר והטמא שצלבן זה צוה ואכלן פטור וקאמר שמע מינה נותן טעם צרוב לאו דלאורייתא אלאמא משמע דאפילו כדי נתינת טעם לא אסר צמינו זרוע בשלה וחטאת דשמעתין צמינו עסקינן ועוד אמר צהקומן רבה (מנחות דף כג:) שתי מנחות **ו** שנקממו ונתערבו דבטל צרוב לרבנן דאמרי מין צמינו צטיל אלאמא אין כל שהוא אסור בקדשים וכן צממה דוכתין ונראה לפרש דהכא איירי בטעם גמור דבקדשים אסור מקרא דחטאת והואו הדין דצחולין אסור מקרא דמשרת אלא נקט קדשים משום דצורוע בשלה דהוי קדשים קאי והכא שרי דפעמים שהזרוע ומקלנת מן האיל היו חוץ לרעוט ונותן הזרוע טעם צמה שחון וזימנין נמי שיש משמוניות הזרוע הרבה על אותו מקלנת עד שלא יאה גמורה היא ולא אסמכתא דמדמר"ע נשמע לרבנן דדריש לה להיתר מנטרף לאיסור דלקי והוא הדין דלרבנן דמוקי לה לטעם כעיקר נמי לקי והא דלדמר אבוי צפרק כל הבשר (לקמן דף קא.) ש"מ טעמו ולא ממשו צעלמא דלאורייתא דאי דרבנן מצטר בחדל מאי טעמא לא גמרינן להו דחדוש הוא אי חדוש הוא אע"ג דליכא נותן טעם נמי אמר **ו** לך רבא דרך גישול אסרה תורה פירוש לעולם דרבנן התם דיחוי צעלמא הוא כלומר מהכא לא מידוק ובפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף סו.) דלדמר רבי יוחנן טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקינן עליו **ו** והיינו צמינו דמדלאורייתא צרובא צטל וטעמו וממשו דקאמר התם דלוקינן כגון שהאיסור צעין ומכירו וכי קתני טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקינן עליו ה"ה אפילו טעמו וממשו אם אין מכירו אלא מילתא דפסיקא נקט צכל ענין אי נמי נקט ולא ממשו לרבותא דלפ"ה אסור ועוד

אין בשלה אלא שְׁלִימָה. לא נתפרש באיזה לשון: **דכ"ע**. ת"ק ור"ש: **צהדי אייל מבשל לה**. דאין מקרא יוצא מידי פשוטו וקרא משמע דעם האיל אומבשלו: **פ"ק סבר מחתך לה**. מן האיל והדר מבשל לה צהדיה ואשמועינן שלימה מבשלה ואינו מחתכה לחתיכות. ור"ש אתא לאשמועינן דכמות שהיא מחוברת לאיל מבשלה: **ללישנא קמא כו'**. והשתא קא מסיים למלמיה דלמרון לעיל ושנייה לא למדוה. ללישנא קמא דאוקמינן דבין ת"ק ובין ר"ש צהדי איל מבשל לה ילפי הכך אמוראי דלעיל מזרוע בשלה אליבא דדברי הכל: **וללישנא צתרא**. ידלואוקמינן ת"ק דבקדרה אחרת מבשל לה ילפי מילתייהו מדר"ש דחזינן דבטיל היתר צהדי איסור ובזרוע יש עגם הרבה ובשר מוטע **ו** שהכסף אינו צכלל זרוע דתנן צפרק הזרוע (לקמן דף קלד:) איזהו זרוע מן הפרק של ארכובה עד **ו** גף של יד אשפולד"ן: **בשר ועגס**. זרוע: **צהדי צבר ועגמות**. דאיל משערינן וקים להו לרבנן דששים איכא ושרייה רחמנא: **ומי"ד מאה**. סבר עגס לא צעיא לשעוריה דהא לא פליט טעמא מיניה וכי משערת צבר דזרוע צהדי צבר דאיל איכא מזה: **זהו היסר**. הנימיר מכלל איסור שהרי צלע איל מן הזרוע והתירו לך הכתוב: **לאו למעוטי שאר איסורים**. דלא ילפינן להו מיניה: **לא נלכדא**. האי זהו:

אלא לרבי יהודה דאמר. צמנחות **דף כג**): מין צמינו לא צטיל ובהאי איל צטיל להכי אמר זהו דלא ילפינן מיניה דליצטל מין צמינו אבל מין בשאינו מינו ילפינן מיניה למאה וששים למר כדאית ליה ולמר כדאית **והדס השעיר**. צאחרי מות גבי קרנות מזבח הפנימי וקסבר רבי יהודה שמערה דס שניהם לכלי אחד והדצר ידוע שדס הפר מרובה מדס השעיר וקרי ליה דס השעיר אלאמא לא מצטל ליה: **חדוש הוא**. דלכתחלה **ו** היתר לצטל האיסור: **אטו אגן**. הא דגמרינן מיניה מאה או ששים קולא הוא דתימא חדוש הוא דחדש רחמנא ואקיל גביה ולא גמרינן מיניה: **הא חומרא היא**. דלא תימא ליצטול צרובא וחומרא שפיר גמרינן מיניה דכ"ש הוא ומה איל נזיר דאקיל גביה לא אקיל אלא צמאה או בששים כ"ש צאיסורי אחריו: **דמדלאורייתא**. כלומר אי לאו מהאי גמרינן ומשוינן ציטול טעם כשאר צטולי דלאורייתא צרובא הוה לן לצטולי כדכתבי (שמות כג) אחרי רבים להטות: **לטעם כעיקר**. נותן טעם קים לן דלסור בקדשים כעיקר ממשו של איסור ויולהא מילתא קתני זהו למעוטי שאר קדשים אבל חולין שפיר גמרינן מיניה למאה וששים דהא קים לן צ מלאחי רבים להטות דצטולי צרובא וילפינן מהכא להחמיר דלא ליצטיל אלא **ו** צמאה ורבא לית ליה טעם כעיקר צחולין כדמפרש ואזיל מדלאורייתא צרובא צטיל אלא מדרבנן ובהי נמי שמעינן ליה לר' יוחנן במסכת ע"ז **ו** (דף סו.) כל שטעמו ולא ממשו אין לוקינן עליו. והא דילפינן ליה צפסחים **דמד**. מנזיר ומשרת **ו** ליתן טעם כעיקר סבירא להו אמוראי בתראי דאסמכתא צעלמא הוא ולאו מילף הוא דהוו להו נזיר וגיעולי עובדי כוכבים **צ** כתובין בצאין כאחד אי נמי גיעולי עובדי כוכבים חדוש הוא כדאמרינן התם ומשרת להיתר מנטרף לאיסור: וליגמר

יהודה דלאמרינן צהדיא צהקומן רבה (מנחות דף כג. כג.) וכן צפ' התערבות (זבחים עח.) אמר ר"ל הפגול והגותר והטמא שצלבן זה צוה ואכלן פטור וקאמר שמע מינה נותן טעם צרוב לאו דלאורייתא אלאמא משמע דאפילו כדי נתינת טעם לא אסר צמינו זרוע בשלה וחטאת דשמעתין צמינו עסקינן ועוד אמר צהקומן רבה (מנחות דף כג:) שתי מנחות **ו** שנקממו ונתערבו דבטל צרוב לרבנן דאמרי מין צמינו צטיל אלאמא אין כל שהוא אסור בקדשים וכן צממה דוכתין ונראה לפרש דהכא איירי בטעם גמור דבקדשים אסור מקרא דחטאת והואו הדין דצחולין אסור מקרא דמשרת אלא נקט קדשים משום דצורוע בשלה דהוי קדשים קאי והכא שרי דפעמים שהזרוע ומקלנת מן האיל היו חוץ לרעוט ונותן הזרוע טעם צמה שחון וזימנין נמי שיש משמוניות הזרוע הרבה על אותו מקלנת עד שלא יאה גמורה היא ולא אסמכתא דמדמר"ע נשמע לרבנן דדריש לה להיתר מנטרף לאיסור דלקי והוא הדין דלרבנן דמוקי לה לטעם כעיקר נמי לקי והא דלדמר אבוי צפרק כל הבשר (לקמן דף קא.) ש"מ טעמו ולא ממשו צעלמא דלאורייתא דאי דרבנן מצטר בחדל מאי טעמא לא גמרינן להו דחדוש הוא אי חדוש הוא אע"ג דליכא נותן טעם נמי אמר **ו** לך רבא דרך גישול אסרה תורה פירוש לעולם דרבנן התם דיחוי צעלמא הוא כלומר מהכא לא מידוק ובפרק בתרא דמסכת ע"ז **ו** (דף סו.) דלדמר רבי יוחנן טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקינן עליו **ו** והיינו צמינו דמדלאורייתא צרובא צטל וטעמו וממשו דקאמר התם דלוקינן כגון שהאיסור צעין ומכירו וכי קתני טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקינן עליו ה"ה אפילו טעמו וממשו אם אין מכירו אלא מילתא דפסיקא נקט צכל ענין אי נמי נקט ולא ממשו לרבותא דלפ"ה אסור ועוד

מסורת הש"ס

א) ולקמן ק. ושי"ג,
ב) פסחים מד: א) ענין מוס' מנחות פג. ד"ה מה חטאת ומוס' זבחים זח. ד"ה איכא,
ד) י"ל בק,
ה) י"ל צמאה וששים,
ו) צמדכר ו,
ז) י"ל בשאר קדשים,
ח) י"ל שלא נקממו,
ט) י"ל ליה,
י) י"ל היינו,

תורה אור השלם

1. וְיָצָא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ וַיִּזְכֹּר עֲלָיו וַיִּלָּקֵחַ מִדָּמֵם הַפָּר וּמִדָּם הַשְּׁעִיר וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְרָא יְיָ וְכוּ׃

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה וללישנא בתרא וכו' ובשר מוטע,
ב"צ דעמו ו"ל צוה לתרין אס אטו מוציאין עצמות מהזרוע בן ג"כ מוציאים מהאיל וא"כ אין צו מאה אבל בירושלמי פ' ג' מינים גמיר מתרין קושיא וז דאף שצממות זרוע אין מנטרפין מ"מ (אין) עצמות איל מנטרפין וא"כ א"ל לזה שפרש"י שזרוע צבר מעט וק"ל וכן גמ"ר פ' נשא דף רנב ע"ג:
ב) ד"ה חדוש וכו' היתר לצטל:
ג) תוס' ד"ה מאי וכו' פריך אדרבה דניגמור:

אֵעִיז רש"י

אשפולד"ן. צנען השכם.

עין משפט ונר מצוה

פו א מיי פטוי מהל' מאלכות אסורות הל':

פה ב מיי פ"ג מהל' מאלכות אסורות הל' ככ סגמ לאוין קלג טושע' יו"ד סי' פג סעיף ה': **פ**ט ג מיי פטוי מהל' מא"ס הל"ו סגמ לאוין קלט טושע' יו"ד סי' סה סעיף ט וסי' ק פטי':

שיטה מקובצת

^[א] וליבטל ברובא. ג"כ ע"י תוס' בכורות דף כג ע"א: ^[ב] של היתר אלא ק' לבד מן האיסור מותר: ^[ג] אסור ומי איכא דיהיב טעמא כולי האי: ^[ד] וסאתים הוו מאתן רביעיות פחות תמני קב ארבעה:

רבינו גרשום

הא מדרישא במאה הוי סיפא בששים כלומר הא מדרישא במאה הוי להחמיר ולאסור מכלל דסיפא דלהקל דתני מותר בששים. דאי במאה אן בעינן להקל ובמאה לאו להקל הוא דאנן להחמיר אמרנן במאה ואי להקל במאה מותר ונלהחמיר במאה אסורן ובאחד ומאה (אסור) [מותר] אין ביניהם אלא אחד אין זה להקל אלא לאו בששים: רישא וסיפא במאה כלומר רישא דלאיסור ולהחמיר וסיפא דלהיתר ולהקל תרוניהו במאה רישא במאה וחד כלומר במאה וחד דהיתר וחד דאיסור דאע"ג דמאה וחד דהיתר לא בטל האיסור: סיפא במאה בטל כלומר (ורבכלום) ^[א] דאיסור מאה אעפ"כ בטל. ר' יהודה אמר רביעית בסאתים סאה שש קבין קב ד' לוגין לוג ד' ביצים אלו ח' ד' רביעיות שברביעית ביצה ומחצה סך הכל בסאה מאה רביעיות פחות ד' וכן בסאה האחרת הרי מאתים רביעיות חסר ח': כבשר בראשי לפחות כלומר לא בעלי לפחות כלומר דבעלין אפי' בששים לא בטל. ועכשיו לא משערנן בעלין אלא בלפת: ההוא דאתא לקמיה דר' חנינא כלומר בגיד שנתבשל ביוק. כי אתו לקמיה דר' אמי כלומר גיד שנתבשל בה גיד הנשה. דמורי להו משמיה דר' יהושע להתירא כלומר דקסבר אין בגידין בנותן טעם: (ואמר לי בטל) [ולבטלן] כלומר אמרת בזמן שאין מכירו כולן אסורין והרוטב בנותן טעם דאם יש ששים הרוטב מותר

^[א] אולי צ"ל דאף דלון בסימך קמ מאה נגלד אעפ"כ בטל.

צמ:

לא במאה. פי' בקונטרס והכי קאמר אין צהן להעלות צק"א של היתר אלא מאה של היתר לצד האיסור מותר ופרין והא מדרישא מין צמיוו שאמה הולך בו כל שעה להחמיר אפ"ה צטיל במאה כי ליכא נותן טעם מעט מכלל דסיפא דמאי ס"ד דמסדר הש"ס סיהא לשון המשנה משונה סיפא מרישא דכיון שפירש ק"א דסיפא היינו מאה ואחד של היתר למה לא יהיה מאה ואחד דרישא דמין צמיוו לצסוף ולא היה לו לטעות צדק ^[א] ועוד דפרין צמאה ואחד אמאי לא צטיל מי דחקו להלריך מאה ואחד של היתר ונראה דמשום האי פירכא דחקו בקונטרס לפרש צק"א של היתר מדפרין עליה כיון דמוקמת צק"א של היתר אמאי לא צטיל ונראה לפרש לא צמאה כלומר מאה עם האיסור והמקשה סלקא דעתיה דמאה צלא איסור קאמר לכן פרין מדרישא צק"א ואין להעלות צק"א אסור היינו צמאה של היתר וחד של איסור כמו בכל דוכתין דתרומה עולה צק"א היינו עם האיסור כדדרשנין ממנו שנפל צמכו הרי הוא מנקדשו הוי סיפא בששים דאי צק"א מאי חומרא צמין צמיוו ממין צשאניו מינו דתרווייהו צק"א של היתר צטיל בפחות לא צטיל ומשני דרישא צעי' ק"א עם האיסור וסיפא מאה עם האיסור ואין בו להעלות צק"א דרישא וסיפא הוי פירושו ק"א עם האיסור והא דפרין וי' יש בו להחמין צק"א אמאי לא צטיל מילתא צאפי נפשה היא ולאו אמאי דמשני קאי ומשום דחמון אין בו תמינת טעם גמור כשאר

נתינת טעם קשיא ליה אמאי לא צטיל צק"א דלא הוי אלא כמו העמדה דחלב צעלמא דתנן צפרק כל הצשר (לקמן דף קטז.) המעמיד צבור הקצה אם יש זה בנותן טעם אסורה משמע הא ליכא נותן טעם שרי אע"פ שהעמיד החלב משום דהעמדה לא חשיבא טעמא והוא הדין חמיון ומשני שאר דחמיוו קשה: **והאמר רבי**

יהודה מין במינו לא בטיל. הקשה ר"ת לישני הא ידידיה הא דרביה משמיה דרבן גמליאל כדמשני בפ' התערובות (נחמ"ס עט.) וי"ל דהכא אית ליה שינויא אחריתי וא"ת והלא סתם ציר יש בו מים כדאמרנין צהלוקח צהמה (צבחות כג.) הלוקח ציר מעם הארץ משיקו צמים והוא טהור וא"כ (א) אמרת סלק את מינו כמי שאינו ושאיין מינו רבה עליו ומצטלו וי"ל דהכא מייירי צציר שאין בו מים דקתני רישא דג טמא שכבשו עם דג טהור כל גרד שהוא מחזיק סאתים אם יש בו משקל עשרה זוזים ציהודה שהוא חמש ^[א] זוזים צגליל דג טמא צצירו אסור פי' דג טמא צצירו אסור ובגרצב עצמו של דגים אין נותן מים פן יתקלקלו הדגים אי נמי י"ל מדקאמר שיעורו קרוב למאתים אלאה כל המאתים מצטלים הרביעית דאי לא צטילי ליה אלא המים לחודייהו א"כ לא הוו קרוב למאתים: **שאני ציר דיעה בע"מא הוא.** פי' ה' לא אסור אלא מדרבנן ומיהו ציר שרצים אסור דאורייתא דתניא צהעור והרוטב (לקמן קכ.) הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן ודרשא גמורה היא דהא קאמר התם וצריכי דאי כחצ שרצים כו' ובפ"ק (ט) דצבחות (דף ו:) דפרין טעמא דכתב רחמנא גמל גמל ולר"ש את הגמל הא לאו הכי הוה אמינא חלב צהמה טמאה שרי והתניא הטמאים לאסור צירן ורוטבן כו' אע"ג דצתורת כהנים דריש נמי גצי דגים שקץ לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן אסמכתא צעלמא היא והא דפרין פרק כל הצשר (לקמן דף קיב:) ^[א] לרצ דאסר צשר שחוטה דלימלח עם צשר טרפה מהטמאים לאסור צירן ופרין ליה מדג טהור שמלחו עם דג טמא מותר פריך שפיר מדג אצשר דהא לכל הפחות צצירו אסור מדרבנן אלא ש"מ דהא דשרי הכא צשמלחן זה עם זה משום דלא צלע הוא וקאת תימה כיון דלריך קרא צצשרן ובצהמה טמאה נמי דריש ליה צת"כ מדכתבי טמאים הם לכס ודגים דלינא קרא לא אסיר מדאורייתא היכי מייתי רצא התם ראייה מהטמאים לאסור ציר של טרפה: **בראשי לפתות.** פי' בקונטרס ירק של לפת ואין משמע כן צכסהדרין צפרק כ"ג (דף יט:) דקאמר שנעשה צצרו כראשי לפתות משמע שהן השרשין צצקרקע וכן צצצת (דף קס:) אמרינן מכצדו צראשי שומין ודגים גדולים:

והלכתא אין בגידין בנ"ג. למאי דקיימא לן אין צגידין בנותן טעם גיד הנשה אסור צהנאה דהכי מפרש פרק כל שעה (פסחים דף כג.) דפרין לרצי אצבו דלמר כל מקום צנאמר לא תאכלו כו' משמע נמי איסור הנאה ופרין והרי גיד כו' ומשני כשהותרה נבלה היא

וגידה הותרה ומסיק דלמאן דלמר אין צגידין בנותן טעם ה"ז דאסור ואין לתמוה על מה צשוכרין ניקור צשר לעוצדי כוכבים אע"פ צשעורצ צו גיד דעוצד כוכבים אינו נותן מעות אלא על דצצ שיש צו טעם ולא על הגיד ומיהו ירך שלימה אסור לשלוח לעוצד כוכבים לפי צשמתכצד צו טפי כשהוא שלם ומתניתין (לעיל דף צג.) דשלוח אדם ירך לעוצד כוכבים כו' מוקי לה התם דלא כר"ש דלמר אין צגידין בנותן טעם וגיד הנשה אסור צהנאה: **והלכתא אין בגידין בנותן טעם.** פי' הקונטרס דווקא צו אצל צמנו יש צו נותן טעם ואי לא ניטל צמנו אסור ולעיל (דף צו. ד"ה שאני) פירשתי צצס הרצ ^[א] ר"מ דלא החמירו צצומן יותר מצגיד גצי שאני חלב דמפפעט:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

לא צמאה. בא והכי קאמר אין צהן אחד ומאה של היתר אלא מאה של היתר לצד האיסור מותר: **והא מדרישא.** שאמה הולך צו כל שעה להחמיר צמין ומינוו אפ"ה צטיל צמאה כי ליכא נותן טעם מכלל דסיפא צמין ושאינו מינו צצשים שהרי זה חילוק צצנייהם שזה אינו

צריך מאה ואחד כשאניו נותן טעם וזה צריך: **דקסני רישא שאור של חטים כו'.** דהיינו מין ומינו: **יש צו כדי לחמן.** דהיינו נותן טעם לעולם אסור: **אין צו אחד ומאה.** אפילו אין צו כדי לחמן אסור והיינו להחמיר דהא צמין ושאינו מינו אמרו כי ליכא טעמא לא צעי ק"א והכא צעינן ק"א אלאה צהא דקא חמיר מינה אי איכא ק"א שרי וקא סלקא דעתן צק"א צהדי איסורא קאמר אלאה צמאה צטיל: **רישא וסיפא צמאה.** צממיה: **לא רישא צמאה וחד.** לצד מאיסורא: **וסיפא צמאה.** לצד מאיסורא: ופרכינן אי רישא צמאה וחד דהיתר קאמר אמאי קתני יש צו כדי לחמן אע"פ שיש מאה ואחד אסור וצוכי איכא דיהיב טעמא כולי האי: **אישיסיק.** רצ דימין: **אמר ליה.** אציי: **דלמא שאני שאור שחימוו** **קשה.** ויש שקשה מחצירו: **לא כל השיעורים שוים.** ליתן טעם: **רביעי.** של ציר טמא אסור סאתים של ציר טהור או של דצצ אחר וסאתים הוו מאתן צרביעיות נכי תמני. קצ ארצעה לוגין ולוג ד' רביעיות שש עשרה לקצ וסאה שצת קצין לשלשה קצין מ"ח רביעיות וכן ארצעה זימנין: **צראשי לפסוס.** ירק של לפת. ולי נראה שראש הלפת מתוק ומצבו וטעם הצשר ניכר צונצות הלפת צשיעור מועט אצל צראשי לפתות אינו ניכר אלא צשיעור גמור ^[א]: **מפניסין.** דקתני גיד אף ע"פ צמכירו אסור את המצטיל מפני טעמו דלא כי האי תנא: **אין צגידים בנותן טעם.** ומשליכו והשאר מותר:

וליה לא צצירה ליה. לרצי אמי לאכצורינהו ומיהו כיון דמשמיה דרבי יהושע צן לוי שרי ליה לא מצי צדידיהו: **והילכתא אין צגידים בנותן טעם.** וצין נצבשל וצין נמלח וצין נללה משליכו ומותר. ודוקא צו אצל צמנו יש צו צני"ט ואם לא נטל צמנו אסור: **וליצטול צצוצא.** כי אין מכירו:

הניחא **יהודה מין במינו לא בטיל**. הקשה ר"ת לישני הא דרביה משמיה דרבן גמליאל כדמשני בפ' התערובות (נחמ"ס עט.) וי"ל דהכא אית ליה שינויא אחריתי וא"ת והלא סתם ציר יש בו מים כדאמרנין צהלוקח צהמה (צבחות כג.) הלוקח ציר מעם הארץ משיקו צמים והוא טהור וא"כ (א) אמרת סלק את מינו כמי שאינו ושאיין מינו רבה עליו ומצטלו וי"ל דהכא מייירי צציר שאין בו מים דקתני רישא דג טמא שכבשו עם דג טהור כל גרד שהוא מחזיק סאתים אם יש בו משקל עשרה זוזים ציהודה שהוא חמש ^[א] זוזים צגליל דג טמא צצירו אסור פי' דג טמא צצירו אסור ובגרצב עצמו של דגים אין נותן מים פן יתקלקלו הדגים אי נמי י"ל מדקאמר שיעורו קרוב למאתים אלאה כל המאתים מצטלים הרביעית דאי לא צטילי ליה אלא המים לחודייהו א"כ לא הוו קרוב למאתים: **שאני ציר דיעה בע"מא הוא.** פי' ה' לא אסור אלא מדרבנן ומיהו ציר שרצים אסור דאורייתא דתניא צהעור והרוטב (לקמן קכ.) הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן ודרשא גמורה היא דהא קאמר התם וצריכי דאי כחצ שרצים כו' ובפ"ק (ט) דצבחות (דף ו:) דפרין טעמא דכתב רחמנא גמל גמל ולר"ש את הגמל הא לאו הכי הוה אמינא חלב צהמה טמאה שרי והתניא הטמאים לאסור צירן ורוטבן כו' אע"ג דצתורת כהנים דריש נמי גצי דגים שקץ לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן אסמכתא צעלמא היא והא דפרין פרק כל הצשר (לקמן דף קיב:) ^[א] לרצ דאסר צשר שחוטה דלימלח עם צשר טרפה מהטמאים לאסור צירן ופרין ליה מדג טהור שמלחו עם דג טמא מותר פריך שפיר מדג אצשר דהא לכל הפחות צצירו אסור מדרבנן אלא ש"מ דהא דשרי הכא צשמלחן זה עם זה משום דלא צלע הוא וקאת תימה כיון דלריך קרא צצשרן ובצהמה טמאה נמי דריש ליה צת"כ מדכתבי טמאים הם לכס ודגים דלינא קרא לא אסיר מדאורייתא היכי מייתי רצא התם ראייה מהטמאים לאסור ציר של טרפה: **בראשי לפתות.** פי' בקונטרס ירק של לפת ואין משמע כן צכסהדרין צפרק כ"ג (דף יט:) דקאמר שנעשה צצרו כראשי לפתות משמע שהן השרשין צצקרקע וכן צצצת (דף קס:) אמרינן מכצדו צראשי שומין ודגים גדולים:

והלכתא אין בגידין בנ"ג. למאי דקיימא לן אין צגידין בנותן טעם גיד הנשה אסור צהנאה דהכי מפרש פרק כל שעה (פסחים דף כג.) דפרין לרצי אצבו דלמר כל מקום צנאמר לא תאכלו כו' משמע נמי איסור הנאה ופרין והרי גיד כו' ומשני כשהותרה נבלה היא

וגידה הותרה ומסיק דלמאן דלמר אין צגידין בנותן טעם ה"ז דאסור ואין לתמוה על מה צשוכרין ניקור צשר לעוצדי כוכבים אע"פ צשעורצ צו גיד דעוצד כוכבים אינו נותן מעות אלא על דצצ שיש צו טעם ולא על הגיד ומיהו ירך שלימה אסור לשלוח לעוצד כוכבים לפי צשמתכצד צו טפי כשהוא שלם ומתניתין (לעיל דף צג.) דשלוח אדם ירך לעוצד כוכבים כו' מוקי לה התם דלא כר"ש דלמר אין צגידין בנותן טעם וגיד הנשה אסור צהנאה: **והלכתא אין בגידין בנותן טעם.** פי' הקונטרס דווקא צו אצל צמנו יש צו נותן טעם ואי לא ניטל צמנו אסור ולעיל (דף צו. ד"ה שאני) פירשתי צצס הרצ ^[א] ר"מ דלא החמירו צצומן יותר מצגיד גצי שאני חלב דמפפעט:

^[א] צריה

מסורת הש"ס

(א) תרומות פ"י מ"ח, (ב) [לקמן ק. וש"נ], (ג) [תוס' פ"ז ה"ג ע"ש לעיל פט:], (ד) בס"א: גדול, (ה) [וע"ע תוס' שבת קמב. ד"ה שנפלה וכו'], (ו) [ועוד מי דחקו להלריך ק"א של היתר ונראה דמשום האי פירכא דפרין צק"א אמאי לא צטיל דחק בקונטרס כצ"ל מהרש"א, (ז) (ז"ל סלעים), (ח) [צ"ל לרצא],

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שאני וכו' לא אבזרן מדרבנן. עיין ע"ז מ ע"א תוס' ד"ה ממלוקת וע"ל דף קנז ע"ב צרש"י ד"ה וזו אסורה:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה והלאר וכו' וא"כ אמאי לא אמרינן סלק את מינו: (ב) ד"ה שאני וכו' ובפ"ק דצבחות. ג"כ פי' התם נמי מוכח דציר שצלים דאורייתא ודרשא גמורה היא מדפרין מיניה מאי שאל חלב מציר דפשיטא דחלב אסור דאורייתא כמו צציר ולמה לי גמל גמל כו': (ג) ד"ה והלכתא וכו' צצס הרצ ר"י בד ר"מ דלא:

הגהות מהר"ב רגישבורג

[א] גבי' ר"ה אומר רביעית בסאתים. ג"כ מיי' פטוי מאלכות אסורות הלכה ל"ד ועי' שם צחל"מ ובפרי"ח צ"ד סימן פ"ג ס"ק ט' ובספר שושנים לדוד אמתנין דתרומות ודו"ק: [ב] רש"י ד"ה לא צמאה וכו'. ג"כ עי' שבת ד' קמב ע"א צמוס' ד"ה שנפלה וכו' ובצין ד' ק ע"ב צרש"י ד"ה ה"ז קידש:

מסורת הש"ס

א) [לעיל 15. לקמן קט.],
ב) [נזכים עב.], ג) [נזילה ג.], ד) [לקמן קח.],
ה) [לעיל 14: ט: לקמן קט.],
ו) [נזכות פב. נזכים עט: מנחות כב: כג.; ו) בס"א: חבילין, ו) [ד"ה ספיקו],
ז) [נע"י חוס' ע"ז עה. ד"ה למעוין],
ח) [ז"ל בה, ו] [דף 15. בד"ה 15: אפילו],
ט) [ונתמורה יב.],



הגהות הב"ח

א) חוס' ד"ה שאני וכו' חטאת טמאה שנחעברה במאה:



מוסף רש"י

ותבטיל ברובא. דהא מביא אחרי רבים להטות (ובאים עב.).

הניחא למ"ד. במסכת זבילה (דף ג.א): **כל שדרכו לימנוט שנינו**.

במסכת ערלה (פ"ג משנה ו) גבי חבילי תילתן דלג בטיל הא נמי פעמים שנמנית דאדס עשוי למנות מחיכותיו למנין אורחים שיזמן:

אלא למ"ד אס שדרכו. מיוחד למנין אצל דבר העשוי ליתמן באומד אע"פ שנמנה לפעמים בטל אמאי לא בטלה: **חסיכה של נבלה** א. ומכירה: **אינה אוסרת**. בפליטתה עד שיהא זה כדי ליתן טעם ברוטב ובקיפה ובחמיכות: **אוקי רב אמורא עליה**. העמיד מתורגמן לפניו לדרוש ולהשמיע לרבים שלא ילמדו מרצה בר בר חנה: **כיון שנמנה טעם בחסיכה**. אחת שהיתה נזדה תמיד או שנמצשלה תחלה עמה קודם שיתן שאר החמיכות בקדריה ולא היה צו ששים באיסור ונתנה הנבלה טעם זה ואח"כ נתן שאר החמיכות בקדריה: **חסיכה**. זו שקבלה טעם הנבלה נעשת נבלה עצמה: **ואוסרת כל החסיוכות כולן מפני שהן מינה**. וקא ס"ד מפני שהן מינה לא בטלי ואפילו יש בהן כדי ביטול שמהין: **רב**. דאמר מפני שהן מינה כמאן אמרה כו': **אפילו לא נתנה טעם**. בחמיכה שנזדה לא בטלה נמי דהא נבלה גופה מיניייהו היא ולא בטלה: **בשקדם וסלקו**. לאיסור וסלק רועב קודם שיתן האחרות בקדריה הלכך נתנה טעם בראשונה הרי זו חוזרת ואוסרתן ואי לאו במאי מיתסרי ואשמועינן דחמיכה עצמה נעשה נבלה לאסור חברותיה בפליטתה:

אלו אסורין למעוטי דבר שבמנין ולאו אסורי הנאה אי נמי אסורי הנאה ואי לאו במאי מיתסרי ואשמועינן דחמיכה עצמה נעשה נבלה לאסור חברותיה בפליטתה:

אלו אסורין למעוטי דבר שבמנין ולאו אסורי הנאה אי נמי אסורי הנאה ואי לאו במאי מיתסרי ואשמועינן דחמיכה עצמה נעשה נבלה לאסור חברותיה בפליטתה:

אלו אסורין למעוטי דבר שבמנין ולאו אסורי הנאה אי נמי אסורי הנאה ואי לאו במאי מיתסרי ואשמועינן דחמיכה עצמה נעשה נבלה לאסור חברותיה בפליטתה:
(דף ה:) דלמינא דמתניתין למעוטי דרבי חיאי ודרבי חיאי למעוטי דרבי אשעזיא ולא משום דפליגי אצל קשה דבי פריך ההם וליתני נמי חמיכת נבלה אמאי לא משני דלא תני לה משום דכבר תנא ליה הכא במתניתין כדמשני ההם אהא דפריך ההם וליתני נמי אגוזי פרך ורמוזי באדן ומשני הא תנא ההם הראוי לערלה וכו' וי"ל דהכי פריך ההם וליתני נמי חמיכת נבלה ואי משום דכבר תנא ליה הכא א"כ לא ליתני חמיכת בשר בחלב כיון דכבר אשמועינן הכא דחמיכת איסור לא בטלה משום דהוי דבר שבמנין ומשני דההוא תנא תרמי אית ליה א ולפירוש זה צריך לפרש דדבר שבמנין ולא איסור הנאה בטל ליהוהו תנא ולכך לא נקט אלא חמיכת בשר בחלב ופליגי אמנא דהכא: **חתיבה עצמה נעשת נבלה**. פי' בקונטרס שנמצשלה מחילה עמה קודם שנתן שאר חמיכות בקדריה ולא היה צו ששים באיסור ונתנה הנבלה טעם זה ואח"כ נתן שאר החמיכות בקדריה חמיכה זו שקבלה טעם הנבלה חמיכה נעשת נבלה ואוסרת כל החמיכות כולן מפני שהן מינה וקשה לפירושו דא"כ גס הרוטב שהיה באותה שעה נאסר מתחלה ע"י טעם הנבלה ובסמוך משמע דמבטלינן לחמיכות ע"י רועב דהוי שאינו מינו והלא רועב עצמו נאסר מתחלה ונעשת נבלה ואוסר כל הרוטב שאחרי כן מפני שהוא מינו ויטטרך שיהא ששים בחמיכות שנתן אחרי כן לבטל הרוטב דמעיקרא אלא י"ל דמייירי כגון שיש חמיכה של היתר כולה חוץ לרוטב וחמיכת נבלה מונחת עליה חוץ לרוטב ונעשת חמיכת היתר נבלה לפי שזולעת טעם נבלה דאין יי בהן ששים לבטל הטעם ואחרי כן כשמנער הקדריה אוסרת כל החמיכות מפני שהן מינה: **בשקדם** וסלקו. את האיסור ואי' למה לי שחמיכה של היתר קבלה טעם מן הנבלה אפילו לא נתנה טעם נמי דהא במינה אוסרת בכל דהו ואומר ר"ת דנהי דהיא גופה מיתסרא בכל שהוא מ"מ לא אמרינן שחעשה נבלה לאסור כל האחרות כיון שהיא עצמה לא נאסרה אלא ע"י כל שהוא ורבינו אפרים היה אומר מתוך כך דאפילו כי נתנה זה טעם אין ההיתר נעשה נבלה שילטרך ששים כנגד כל החמיכה אלא כנגד האיסור הצלוע הלכך לרב דאמר הכא דמין במינו לא בטיל כשחמיכת היתר קבלה טעם מן הנבלה חשיב האיסור כאילו הוא צעין ואוסרת כל החמיכות במשהו אצל כי לא נתנה הנבלה טעם זה לא היתה אוסרת החמיכות מפני שהם מינה שהרי אין צריך לבטל אלא האיסור לבד וכיון שלא נתנה טעם בחמיכה הוי האיסור כמאן דליתיה דלא הוי כאילו הוא צעין ולא אסר אלא חמיכה ראשונה שאין ההיתר נעשה איסור ולא אסר שאר חמיכות ודוקא גבי טפת חלב אמרינן לקמן בפרק כל הבשר (דף קח.) דחמיכה עצמה נעשת נבלה וצריך ששים כנגד כל החמיכה ולא סגי בציטול טיפה לחוד משום דכל חד וחד באפייה נפשיה שרי וכי איתנהו בזהי הדדי אסור הלכך הבשר עצמו נעשה איסור ולוקה אס אכל חצי זית מבשר וחצי זית מחלב ולכך צריך ברוטב ששים לבטל כל החמיכה הנפלה עליה טיפת חלב אצל חמיכת היתר שצלעה טעם נבלה ונאסרה וחזרה ונתנה טעם ברוטב אין צריך אלא ששים לבטל האיסור שנצלע בחמיכה ואין צריך שיעור ששים של אותה חמיכה וקשה לפירושו לרבא דמשני אפילו תימא לא קדם וסלקו ממי מהני ליה חמיכה של היתר שנאסרה מתחלה ונעשת נבלה והלא לעולם אין צריך ס' ברוטב אלא כדי לבטל חמיכה של נבלה לזדה ולא צעין ששים לבטל שמי חמיכות של נבלה ושל היתר שנאסרה על ידה וי"ל כגון שנחמעטה הנבלה הרבה מכמו שהיתה קודם שנצלע טעמו בחמיכה של היתר והשתא לפי שנמנה טעם בשל היתר צריך ס' כנגד כל מה שהיתה מתחלה ואין שיעור ברוטב לבטלה אצל לא נתנה זה טעם אין צריך ס' אלא כנגד מה שנשאר בנבלה ויש שיעור ברוטב לבטלה ורב דאחא לפלוגי אדרבה בר בר חנה לא היה צריך רב לומר אלא חמיכה של נבלה אוסרת כל החמיכות מפני שהן מינה אלא אגב אורחיה אשמועינן דדוקא נתנה זה טעם נבלה אצל לא נתנה זה טעם נבלה לא ורבינו אפרים עליו השלום היה מביא ראיה מהא דאמר לעיל (דף נח.) ההוא כותא דתרבא דנפל לדיקולא דבשרא ודיקולא הוא סל מלא חמיכות של בשר רותח ולא אמר שחעשה נבלה אותה חמיכה שנפל עליה כזית חלב ותאסור שאר חמיכות שאין בהן ששים כנגד כולה לפי שבאותה חמיכה עצמה לא היה זה כדי לבטל הכזית אלא משערינן הכזית בכל הבשר שבסל ואין משם ראיה כלל דדיקולא היינו קלחת וכדפירש הקונטרס וכדפירשנו לעיל ואפילו אם נאמר דדיקולא הוא סל כדמשמע הכא ובכל דוכתא אין ראיה משם דממה נפשך אס אין חלב מפעפע מחמיכה לחמיכה כמו שפירשנו לעיל א"כ אין אסור אלא החמיכה שנפלה עליה החלב והשאר מותרות ואם הוא מפעפע מחמיכה לחמיכה א"כ בדין הוא שכל החמיכות מסייעות לבטל ולא אמרינן שחעשה נבלה אותה חמיכה שנפלה עליה חלב מאחר שסופו להתפשט בכל החמיכות מידי דהוה אטיפת חלב שנפלה על חמיכת בשר דאס אין י"ט מותר אע"פ שקודם שתתפשט הטפה י"ט במקום נפילתה ולא אמרינן שיעשה אותה הבשר נבלה כיון דסוף הטיפה להתפשט בכל החמיכה מיהו לפי מה שפי' לעיל) בשם הרב רבי אלעזר ממיי"ך דבחי חמיכה אין שייך לומר שחעשה נזילה אין ראיה משם ואין ראיה לרבינו אפרים מהא דאמר (תרומות פ"ה משנה ו) ^א אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון ולא אמרינן שיעשה הכל תרומה דיש לחלק בין דבר יבש לדבר הנאסר ע"י בליעה ולפירושו ניחא הא דאמר גבי יין נסך בסוף מסכת ע"ז (דף עג:) יין נסך שנפל לבזר

גיד הנשה פרק שביעי חולין

ק.

בריה שאני. ואפילו צאלף לא בטיל וכן חמיכה הראויה להתכבד לא בטלה כדאמר הכא והיכא דפירש חד מינייהו נמי אסור גזירה שמא יקח מן הקצוע כיון שאין האיסור ניכר כדפרשית לעיל (דף נה. א') ודבר שאינו לא בריה ולא חמיכה הראויה להתכבד בטל ברוב ואפילו איסור מדרבנן ליכא כדמשמע הכא ומיהו שמא אחד גברא היה אסור: **שאני חתיכה הואיל וראויה להחבבר**. ואי'ת אס כן אמאי אמר בפרק הערל (יבמות פא.): דחמיכה של חטאת טמאה א) במאה של חטאות טהורות תעלה וכי תימא שאני חמיכה נזילה דראויה להתכבד לפני אורחין עוזדי כוכבי' אצל של חטאת טמאה אסור בנהגה ז דהא חמיכת בשר בחלב תנן בפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עה.) דלא בטלה אע"ג דאסור בהגהה כדקאמר התם ויש לומר דכל דבר הראוי להתכבד אס היה מתבטל חשיב ולא בטיל אצל בהערל (יבמות פא.): אפילו מתבטל בחטאות טהורות התם אינה ראויה אלא לכהניס ולא חשיבא דכהניס אין מחזיקין טובה זה לזה שכולן שוין דלכל בני אהרן תהיה איש כלחיו כחבי (ויקרא ו) אצל של חטאת בשל חולין קאמר התם דלא תעלה ואי'ת דמשמע הכא דחמיכת נבלה לא בטלה ובפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עה.) משמע דבטלה דפריך האי תנא מאי קא חשיב אי דבר שבמנין קא חשיב ליתני נמי חמיכת נבלה ואי איסורי הנאה קא חשיב ליתני נמי ומשני דתתמי אית ליה דבר שבמנין ואיסורי הנאה ומפרש נמי התם דהרי דלמינא דמתניתין למעוטי דרבי אשעזיא ולא משום דפליגי אצל קשה דבי פריך ההם וליתני נמי חמיכת נבלה אמאי לא משני דלא תני לה משום דכבר תנא ליה הכא במתניתין כדמשני ההם אהא דפריך ההם וליתני נמי אגוזי פרך ורמוזי באדן ומשני הא תנא ההם הראוי לערלה וכו' וי"ל דהכי פריך ההם וליתני נמי חמיכת נבלה ואי משום דכבר תנא ליה הכא א"כ לא ליתני חמיכת בשר בחלב כיון דכבר אשמועינן הכא דחמיכת איסור לא בטלה משום דהוי דבר שבמנין ומשני דההוא תנא תרמי אית ליה א ולפירוש זה צריך לפרש דדבר שבמנין ולא איסור הנאה בטל ליהוהו תנא ולכך לא נקט אלא חמיכת בשר בחלב ופליגי אמנא דהכא: **חתיבה עצמה נעשת נבלה**. פי' בקונטרס שנמצשלה מחילה עמה קודם שנתן שאר חמיכות בקדריה ולא היה צו ששים באיסור ונתנה הנבלה טעם זה ואח"כ נתן שאר החמיכות בקדריה חמיכה זו שקבלה טעם הנבלה חמיכה נעשת נבלה ואוסרת כל החמיכות כולן מפני שהן מינה וקשה לפירושו דא"כ גס הרוטב שהיה באותה שעה נאסר מתחלה ע"י טעם הנבלה ובסמוך משמע דמבטלינן לחמיכות ע"י רועב דהוי שאינו מינו והלא רועב עצמו נאסר מתחלה ונעשת נבלה ואוסר כל הרוטב שאחרי כן מפני שהוא מינו ויטטרך שיהא ששים בחמיכות שנתן אחרי כן לבטל הרוטב דמעיקרא אלא י"ל דמייירי כגון שיש חמיכה של היתר כולה חוץ לרוטב וחמיכת נבלה מונחת עליה חוץ לרוטב ונעשת חמיכת היתר נבלה לפי שזולעת טעם נבלה דאין יי בהן ששים לבטל הטעם ואחרי כן כשמנער הקדריה אוסרת כל החמיכות מפני שהן מינה: **בשקדם** וסלקו. את האיסור ואי'ת למה לי שחמיכה של היתר קבלה טעם מן הנבלה אפילו לא נתנה טעם נמי דהא במינה אוסרת בכל דהו ואומר ר"ת דנהי דהיא גופה מיתסרא בכל שהוא מ"מ לא אמרינן שחעשה נבלה לאסור כל האחרות כיון שהיא עצמה לא נאסרה אלא ע"י כל שהוא ורבינו אפרים היה אומר מתוך כך דאפילו כי נתנה זה טעם אין ההיתר נעשה נבלה שילטרך ששים כנגד כל החמיכה אלא כנגד האיסור הצלוע הלכך לרב דאמר הכא דמין במינו לא בטיל כשחמיכת היתר קבלה טעם מן הנבלה חשיב האיסור כאילו הוא צעין ואוסרת כל החמיכות במשהו אצל כי לא נתנה הנבלה טעם זה לא היתה אוסרת החמיכות מפני שהם מינה שהרי אין צריך לבטל אלא האיסור לבד וכיון שלא נתנה טעם בחמיכה הוי האיסור כמאן דליתיה דלא הוי כאילו הוא צעין ולא אסר אלא חמיכה ראשונה שאין ההיתר נעשה איסור ולא אסר שאר חמיכות ודוקא גבי טפת חלב אמרינן לקמן בפרק כל הבשר (דף קח.) דחמיכה עצמה נעשת נבלה וצריך ששים כנגד כל החמיכה ולא סגי בציטול טיפה לחוד משום דכל חד וחד באפייה נפשיה שרי וכי איתנהו בזהי הדדי אסור הלכך הבשר עצמו נעשה איסור ולוקה אס אכל חצי זית מבשר וחצי זית מחלב ולכך צריך ברוטב ששים לבטל כל החמיכה הנפלה עליה טיפת חלב אצל חמיכת היתר שצלעה טעם נבלה ונאסרה וחזרה ונתנה טעם ברוטב אין צריך אלא ששים לבטל האיסור שנצלע בחמיכה ואין צריך שיעור ששים של אותה חמיכה וקשה לפירושו לרבא דמשני אפילו תימא לא קדם וסלקו ממי מהני ליה חמיכה של היתר שנאסרה מתחלה ונעשת נבלה והלא לעולם אין צריך ס' ברוטב אלא כדי לבטל חמיכה של נבלה לזדה ולא צעין ששים לבטל שמי חמיכות של נבלה ושל היתר שנאסרה על ידה וי"ל כגון שנחמעטה הנבלה הרבה מכמו שהיתה קודם שנצלע טעמו בחמיכה של היתר והשתא לפי שנמנה טעם בשל היתר צריך ס' כנגד כל מה שהיתה מתחלה ואין שיעור ברוטב לבטלה אצל לא נתנה זה טעם אין צריך ס' אלא כנגד מה שנשאר בנבלה ויש שיעור ברוטב לבטלה ורב דאחא לפלוגי אדרבה בר בר חנה לא היה צריך רב לומר אלא חמיכה של נבלה אוסרת כל החמיכות מפני שהן מינה אלא אגב אורחיה אשמועינן דדוקא נתנה זה טעם נבלה אצל לא נתנה זה טעם נבלה לא ורבינו אפרים עליו השלום היה מביא ראיה מהא דאמר לעיל (דף נח.) ההוא כותא דתרבא דנפל לדיקולא דבשרא ודיקולא הוא סל מלא חמיכות של בשר רותח ולא אמר שחעשה נבלה אותה חמיכה שנפל עליה כזית חלב ותאסור שאר חמיכות שאין בהן ששים כנגד כולה לפי שבאותה חמיכה עצמה לא היה זה כדי לבטל הכזית אלא משערינן הכזית בכל הבשר שבסל ואין משם ראיה כלל דדיקולא היינו קלחת וכדפירש הקונטרס וכדפירשנו לעיל ואפילו אם נאמר דדיקולא הוא סל כדמשמע הכא ובכל דוכתא אין ראיה משם דממה נפשך אס אין חלב מפעפע מחמיכה לחמיכה כמו שפירשנו לעיל א"כ אין אסור אלא החמיכה שנפלה עליה החלב והשאר מותרות ואם הוא מפעפע מחמיכה לחמיכה א"כ בדין הוא שכל החמיכות מסייעות לבטל ולא אמרינן שחעשה נבלה אותה חמיכה שנפלה עליה חלב מאחר שסופו להתפשט בכל החמיכות מידי דהוה אטיפת חלב שנפלה על חמיכת בשר דאס אין י"ט מותר אע"פ שקודם שתתפשט הטפה י"ט במקום נפילתה ולא אמרינן שיעשה אותה הבשר נבלה כיון דסוף הטיפה להתפשט בכל החמיכה מיהו לפי מה שפי' לעיל) בשם הרב רבי אלעזר ממיי"ך דבחי חמיכה אין שייך לומר שחעשה נזילה אין ראיה משם ואין ראיה לרבינו אפרים מהא דאמר (תרומות פ"ה משנה ו) ^א אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון ולא אמרינן שיעשה הכל תרומה דיש לחלק בין דבר יבש לדבר הנאסר ע"י בליעה ולפירושו ניחא הא דאמר גבי יין נסך בסוף מסכת ע"ז (דף עג:) יין נסך שנפל לבזר

האי תנא מאי קא חשיב אי דבר שבמנין קא חשיב ליתני נמי חמיכת נבלה ואי איסורי הנאה קא חשיב ליתני נמי חמיכת נבלה ואי איסורי הנאה קא חשיב ליתני נמי ומשני דתתמי אית ליה דבר שבמנין ואיסורי הנאה ומפרש נמי התם דהרי

דלמינא דמתניתין למעוטי דרבי אשעזיא ולא משום דפליגי אצל קשה דבי פריך ההם וליתני נמי חמיכת נבלה אמאי לא משני דלא תני לה משום דכבר תנא ליה הכא במתניתין כדמשני ההם אהא דפריך ההם וליתני נמי אגוזי פרך ורמוזי באדן ומשני הא תנא ההם הראוי לערלה וכו' וי"ל דהכי פריך ההם וליתני נמי חמיכת נבלה ואי משום דכבר תנא ליה הכא א"כ לא ליתני חמיכת בשר בחלב כיון דכבר אשמועינן הכא דחמיכת איסור לא בטלה משום דהוי דבר שבמנין ומשני דההוא תנא תרמי אית ליה א ולפירוש זה צריך לפרש דדבר שבמנין ולא איסור הנאה בטל ליהוהו תנא ולכך לא נקט אלא חמיכת בשר בחלב ופליגי אמנא דהכא: **חתיבה עצמה נעשת נבלה**. פי' בקונטרס שנמצשלה מחילה עמה קודם שנתן שאר חמיכות בקדריה ולא היה צו ששים באיסור ונתנה הנבלה טעם זה ואח"כ נתן שאר החמיכות בקדריה חמיכה זו שקבלה טעם הנבלה חמיכה נעשת נבלה ואוסרת כל החמיכות כולן מפני שהן מינה וקשה לפירושו דא"כ גס הרוטב שהיה באותה שעה נאסר מתחלה ע"י טעם הנבלה ובסמוך משמע דמבטלינן לחמיכות ע"י רועב דהוי שאינו מינו והלא רועב עצמו נאסר מתחלה ונעשת נבלה ואוסר כל הרוטב שאחרי כן מפני שהוא מינו ויטטרך שיהא ששים בחמיכות שנתן אחרי כן לבטל הרוטב דמעיקרא אלא י"ל דמייירי כגון שיש חמיכה של היתר כולה חוץ לרוטב וחמיכת נבלה מונחת עליה חוץ לרוטב ונעשת חמיכת היתר נבלה לפי שזולעת טעם נבלה דאין יי בהן ששים לבטל הטעם ואחרי כן כשמנער הקדריה אוסרת כל החמיכות מפני שהן מינה: **בשקדם** וסלקו. את האיסור ואי'ת למה לי שחמיכה של היתר קבלה טעם מן הנבלה אפילו לא נתנה טעם נמי דהא במינה אוסרת בכל דהו ואומר ר"ת דנהי דהיא גופה מיתסרא בכל שהוא מ"מ לא אמרינן שחעשה נבלה לאסור כל האחרות כיון שהיא עצמה לא נאסרה אלא ע"י כל שהוא ורבינו אפרים היה אומר מתוך כך דאפילו כי נתנה זה טעם אין ההיתר נעשה נבלה שילטרך ששים כנגד כל החמיכה אלא כנגד האיסור הצלוע הלכך לרב דאמר הכא דמין במינו לא בטיל כשחמיכת היתר קבלה טעם מן הנבלה חשיב האיסור כאילו הוא צעין ואוסרת כל החמיכות במשהו אצל כי לא נתנה הנבלה טעם זה לא היתה אוסרת החמיכות מפני שהם מינה שהרי אין צריך לבטל אלא האיסור לבד וכיון שלא נתנה טעם בחמיכה הוי האיסור כמאן דליתיה דלא הוי כאילו הוא צעין ולא אסר אלא חמיכה ראשונה שאין ההיתר נעשה איסור ולא אסר שאר חמיכות ודוקא גבי טפת חלב אמרינן לקמן בפרק כל הבשר (דף קח.) דחמיכה עצמה נעשת נבלה וצריך ששים כנגד כל החמיכה ולא סגי בציטול טיפה לחוד משום דכל חד וחד באפייה נפשיה שרי וכי איתנהו בזהי הדדי אסור הלכך הבשר עצמו נעשה איסור ולוקה אס אכל חצי זית מבשר וחצי זית מחלב ולכך צריך ברוטב ששים לבטל כל החמיכה הנפלה עליה טיפת חלב אצל חמיכת היתר שצלעה טעם נבלה ונאסרה וחזרה ונתנה טעם ברוטב אין צריך אלא ששים לבטל האיסור שנצלע בחמיכה ואין צריך שיעור ששים של אותה חמיכה וקשה לפירושו לרבא דמשני אפילו תימא לא קדם וסלקו ממי מהני ליה חמיכה של היתר שנאסרה מתחלה ונעשת נבלה והלא לעולם אין צריך ס' ברוטב אלא כדי לבטל חמיכה של נבלה לזדה ולא צעין ששים לבטל שמי חמיכות של נבלה ושל היתר שנאסרה על ידה וי"ל כגון שנחמעטה הנבלה הרבה מכמו שהיתה קודם שנצלע טעמו בחמיכה של היתר והשתא לפי שנמנה טעם בשל היתר צריך ס' כנגד כל מה שהיתה מתחלה ואין שיעור ברוטב לבטלה אצל לא נתנה זה טעם אין צריך ס' אלא כנגד מה שנשאר בנבלה ויש שיעור ברוטב לבטלה ורב דאחא לפלוגי אדרבה בר בר חנה לא היה צריך רב לומר אלא חמיכה של נבלה אוסרת כל החמיכות מפני שהן מינה אלא אגב אורחיה אשמועינן דדוקא נתנה זה טעם נבלה אצל לא נתנה זה טעם נבלה לא ורבינו אפרים עליו השלום היה מביא ראיה מהא דאמר לעיל (דף נח.) ההוא כותא דתרבא דנפל לדיקולא דבשרא ודיקולא הוא סל מלא חמיכות של בשר רותח ולא אמר שחעשה נבלה אותה חמיכה שנפל עליה כזית חלב ותאסור שאר חמיכות שאין בהן ששים כנגד כולה לפי שבאותה חמיכה עצמה לא היה זה כדי לבטל הכזית אלא משערינן הכזית בכל הבשר שבסל ואין משם ראיה כלל דדיקולא היינו קלחת וכדפירש הקונטרס וכדפירשנו לעיל ואפילו אם נאמר דדיקולא הוא סל כדמשמע הכא ובכל דוכתא אין ראיה משם דממה נפשך אס אין חלב מפעפע מחמיכה לחמיכה כמו שפירשנו לעיל א"כ אין אסור אלא החמיכה שנפלה עליה החלב והשאר מותרות ואם הוא מפעפע מחמיכה לחמיכה א"כ בדין הוא שכל החמיכות מסייעות לבטל ולא אמרינן שחעשה נבלה אותה חמיכה שנפלה עליה חלב מאחר שסופו להתפשט בכל החמיכות מידי דהוה אטיפת חלב שנפלה על חמיכת בשר דאס אין י"ט מותר אע"פ שקודם שתתפשט הטפה י"ט במקום נפילתה ולא אמרינן שיעשה אותה הבשר נבלה כיון דסוף הטיפה להתפשט בכל החמיכה מיהו לפי מה שפי' לעיל) בשם הרב רבי אלעזר ממיי"ך דבחי חמיכה אין שייך לומר שחעשה נזילה אין ראיה משם ואין ראיה לרבינו אפרים מהא דאמר (תרומות פ"ה משנה ו) ^א אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון ולא אמרינן שיעשה הכל תרומה דיש לחלק בין דבר יבש לדבר הנאסר ע"י בליעה ולפירושו ניחא הא דאמר גבי יין נסך בסוף מסכת ע"ז (דף עג:) יין נסך שנפל לבזר

דאיכא

עין משפט ונר מצוה

צ א מיי' פט"ז מהל' מנחות אסורות הלכה [ה] 1 סוג לאוין קמא טוש"ע י"ד ס' ק סעיף א: **צא** ב ג מיי' שם הלכה ה סוג שם טוש"ע י"ד ס' 35 סעיף ג וס' קא ס"א:

צב ד טוש"ע שם ס' 35 סעיף ד וע"ש:



שיטה מקובצת

א) חמיכה של נבלה ומנכרד הס"ד: ב) אבל של חטאת טמאה אסור בהנאה ליתא דהא חמיכת בשר בחלב: ג) ולפי זה צריך לפרש דבר:



רבינו גרשום

וליבטל נמי גיד בששים ויהיו כולן גידין מותרין אע"ג שאין מכירו. בריה שאני כלומר דבר החשוב בפ"ע. הניחא למ"ד כל שדרכו לימנות שנינו כלומר דלא בטל שם איסורין בנפל בהיתיר' ונתערבו כיון שאין מכירו לפיכך כולן אסורין. אלא למ"ד את שדרכו לימנות שנינו דבר החשוב כגון ביצה טמאה וכגון רמונים ותפוחין אם נטמאו טומאת אוכלין ונתערבו עם שחרוין לא בטלי וכולן אסורין אבל חמיכה של נבלה דאין דרכה לימנות בטלה מאי איכא למימר: שאני חמיכה הואיל וראויה כו' כלומר דדבר חשוב הוא: וצריכא דאי אשמעינן גיד. כלומר דלא בטיל: למה לי נתון טעם כלומר הכי סבר רב דאמר אפילו לא נתון טעם אלא בחתיכה אחת חתיכה עצמה נעשת נבלה [וע"כ] בשאין מכירו עסיקין: ואי בשאין מכירו למה נתון טעם אפילו לא נתן טעם נמי האמרינן כולן אסורות: הכא במאי עסיקין: בשהכירו וקדם וסילקו כלומר רב דאמר בנותן טעם לא אמר בשאין מכירו דאי בשאין מכירו אפילו לא נתן טעם נמי אלא הכא במאי עסיקין: בשהכירו וקדם וסילקו לפי' אינו אסור עד שיתן טעם בחתיכה ואותה חתיכה אוסרת שאר חתיכות: ורבא אמר